

Aan de leden van Provinciale Staten van Noord-Holland

Datum ingekomen vragen : 3 mei 2017

Datum GS-besluit: : 6 juni 2017

Vragen nr. 43

Vragen van de heer **D.J. van der Sluijs** (PVV) over "als er 1 damhert over de ecodam is..."

De voorzitter van Provinciale Staten van Noord-Holland deelt u overeenkomstig het bepaalde in artikel 45 van het Reglement van Orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van Provinciale Staten mede, dat op 3 mei 2017 door het lid van Provinciale Staten, de heer **D.J. van der Sluijs** (PVV), de volgende vragen bij Gedeputeerde Staten zijn ingekomen.

INLEIDING VRAGEN

Op de website van het Algemeen Dagblad (¹) viel op 1 april 2017 te lezen dat in de Amsterdamse Waterleidingduinen (AWD in vervolg) in een jaar tijd maar liefst 1.400 damherten zijn afgeschoten.

Dergelijke slachtingen leveren steeds meer kritiek op van jagers. Zo valt op de website van Brandpunt (²) de volgende opmerkingen te lezen van een emotionele jager die actief is op de Veluwe:

"De dieren zorgen in landbouwgebieden aan de randen van de Veluwe voor landbouwschade en aanrijdingen. Maar in plaats van hekken te plaatsen of boeren te compenseren voor de schade, moeten jagers de dieren op grote schaal afschieten."

"Vanuit de provincie worden we enorm onder druk gezet om de aantallen te halen. Maar tegen dit soort getallen is eigenlijk niet aan te schieten. Om het toch voor elkaar te krijgen, geeft de provincie ons nu onbeperkte mogelijkheden. We mogen in de nacht jagen, bijvoeren, drachtige dieren afschieten, zelfs op ecoducten mag nu gejaagd worden, terwijl we die juist gebouwd hebben om deze dieren een veilige oversteek te geven. Op deze manier wil ik de jacht niet meer uitvoeren."

"Niet alleen Willem, maar ook veel collega's en de overkoepelende Koninklijke Nederlandse Jagersvereniging komen nu in actie en willen dat het onnodig doodschieten van dieren stopt. Dat er gejaagd moet worden om de populatie op peil te houden is evident. Alleen moet dat wel zorgvuldig gedaan worden en niet op deze massale manier, zeggen de jagers."

¹ <http://www.ad.nl/amsterdam/ruim-1400-damherten-gedood-in-duingebied~a4448451/>

² <https://brandpunt.kro-ncrv.nl/brandpunt/jacht-hert-veluwe/>

Tijdens de PS-vergadering van 23 september 2013 heeft ondergetekende mondelinge vragen gesteld over geplaatst schrikdraad op ecoduct Zandpoort teneinde de migratie van damherten te stoppen en of er betaalbare alternatieven zijn onderzocht behalve afschieten van damherten die toch de oversteek weten te maken.

De gedeputeerde gaf toen aan dat het geplaatste schrikdraad een tijdelijke maatregel was:

“Het is de bedoeling dat de herten in de toekomst over de brug kunnen. Ze worden alleen tijdelijk geweerd vanwege de omvang van de populatie in de Amsterdamse Waterleidingduinen.”

De natuurbrug niet openstellen klinkt opmerkelijk, maar kan worden verklaard door het feit dat de beheerder van het gebied daarboven (PWN) in het noordelijke deel geen maatregelen lijkt te hebben genomen (zoals het plaatsen van goede hekken) om aanrijdingen en schade aan gewassen buiten het PWN-gebied te voorkomen. Daarom is er waarschijnlijk vrees voor een enorme instroom van damherten uit de AWD. De provincie Noord-Holland is 100% aandeelhouder van PWN.

De verwachting is dat als de aantallen damherten in de AWD gedaald zijn, de natuurbrug zal worden opengesteld. Dan nog is het zo dat de zogenoemde streefdichtheden in het noordelijke deel (200 damherten) veel lager liggen dan in het zuidelijke deel (800 damherten). Een onverantwoorde situatie dat zal zorgen voor veel aanrijdingen. Uit de zienswijze van de Dierenbescherming ⁽³⁾ komt bv. op blz. 8 naar voren dat:

“Aanrijdingen bij het NPZK vinden met name aan de zeeweg en bij Zandvoort/Zandvoortselaan plaats. Ten overvloede: uiteraard is de Dierenbescherming tegen afschot om aanrijdingen te voorkomen als er alternatieven zijn. En die zijn er. Hekken geven, mits goed geplaatst, op langere termijn 87% reductie in aanrijdingen, zeer intensief afschot slechts 50%.”

Ook aan de verkeerssnelheid in combinatie met snelheid verlagende maatregelen (zoals verkeersdrempels) lijkt volgens de Dierenbescherming niets te zijn gedaan.

Als straks de natuurbrug bij Zandvoort, over de Zandvoortselaan open zou gaan, is het zo dat aan de kant van het PWN-gebied er geen hekken staan. Dit gaat ongetwijfeld zorgen voor aanrijdingen op de Zandvoortselaan.

De PVV maakt zich grote zorgen over de onnodige massaslachting die momenteel plaatsvindt onder damherten en de gevolgen voor automobilisten.

3

https://www.dierenbescherming.nl/userfiles/2016_01_Zienswijze_Damherten_Dierenbescherming_inclusief_externe_adviezen_tav_damhertschade_en_populatieomvang.pdf

VRAGEN INCLUSIEF BEANTWOORDING GEDEPUTEERDE STATEN

Vooraf bij de beantwoording van de vragen

De provincie is verantwoordelijk voor de bescherming van alle wilde dieren én planten. Samen met de natuurorganisaties zorgen wij ervoor dat de dieren en planten in de duinen met elkaar in balans blijven. Het besluit om het aantal damherten in de Amsterdamse Waterleidingduinen en het Nationaal Park Zuid-Kennemerland te verminderen, is genomen op basis van het door ons eind 2015 goedgekeurde Faunabeheerplan Damherten in het Noord- en Zuid-Hollandse duingebied 2016-2020 (hierna Faunabeheerplan Damherten).⁴ Door het enorme aantal damherten is niet alleen verkeersveiligheid en landbouwschade in het geding, maar hebben de natuurbeheerders steeds grotere schade aan flora en fauna in het duingebied geconstateerd. Het gaat om Europees beschermde natuur met een Natura 2000-status. De populatie reeën is bijvoorbeeld bijna geheel verdwenen en ook bepaalde plantensoorten dreigen te verdwijnen en daarmee ook bijbehorende insecten.

Het Faunabeheerplan Damherten is opgesteld door de faunabeheereenheden van Noord-Holland en Zuid-Holland. Een faunabeheereenheid is een samenwerkingsverband van alle relevante partijen in het faunabeheer, zoals organisaties van natuurbeheerders, (particuliere) grondeigenaren, agrariërs en jagers.

Om de Amsterdamse Waterleidingduinen met het Nationaal Park Zuid-Kennemerland te verbinden leggen wij drie natuurbruggen aan. Eén over de Zandvoortselaan, één over de Zeeweg en één over de spoorlijn tussen Zandvoort en Haarlem. Van de eerste brug die klaar is, wordt al door zeer veel dieren gebruik gemaakt. Uit een recent gepubliceerd rapport met monitoringgegevens over de jaren 2014-2016 blijkt dat een keur aan soorten van allerlei soortgroepen deze brug gebruikt. Als het aantal herten in de Amsterdamse Waterleidingduinen over een aantal jaar verminderd is, wordt het hek weggehaald en kunnen alle dieren, van groot tot klein, van de natuurbruggen gebruik maken.

Vraag 1:

Wordt bij de afschot van damherten in Noord-Holland gebruik gemaakt van “onbeperkte mogelijkheden” en worden jagers op welke manier dan ook onder druk gezet om de aantallen af te schieten damherten te halen, zoals dat op de Veluwe het geval is? Graag een gemotiveerd antwoord.

Antwoord 1:

Nee, er zijn geen ‘onbeperkte mogelijkheden’ voor afschot en wij zetten niemand onder druk. De regels voor het afschot zijn uitgebreid beschreven in de in 2015 door ons verleende ontheffing.⁵ De uitvoering wordt gedaan door de beheerders, waaronder Waternet en PWN, zelf.

⁴ <https://awd.waternet.nl/media/dossierdamherten/pdf/Faunabeheerplan%20damherten%202016-2020.pdf>

⁵ [https://www.faunabeheereenheid.nl/Portals/14/ontheffingen/Besluit%2049%20\(2015\)%20Damhert%20binnen%20leefgebied.pdf?ver=2017-01-01-212719-937](https://www.faunabeheereenheid.nl/Portals/14/ontheffingen/Besluit%2049%20(2015)%20Damhert%20binnen%20leefgebied.pdf?ver=2017-01-01-212719-937)

Vraag 2:

Is er zicht op wanneer het schrikdraad van de natuurbrug wordt verwijderd?

Antwoord 2:

Op de natuurbrug was oorspronkelijk schrikdraad bevestigd. Dit is later vervangen door een hek. Afspraak tussen de beheerders Waternet en PWN is dat dit verwijderd wordt op het moment dat er sprake is van een beheersbare damhertenpopulatie aan beide zijden van de natuurbrug over de Zandvoortselaan. In het Faunabeheerplan Damherten is het uitgangspunt een streefstand van circa 1.000 damherten (waarvan 800 dieren in de Amsterdamse Waterleidingduinen en 200 dieren in het Nationaal Park Zuid-Kennemerland). De verwachting is dat deze over ongeveer vijf jaar bereikt wordt. De streefstanden moeten dus zijn bereikt in het voorjaar van 2021.

Vraag 3:

Wanneer wordt ook om het PWN-gebied hogere hekken geplaatst?

Antwoord 3:

In het Faunabeheerplan Damherten is geconcludeerd dat volledige omrastering van het PWN-gebied zowel ecologisch als landschappelijk niet wenselijk is. Daarnaast zijn hier hoge kosten aan verbonden. Wij, en ook PWN als beheerder, zijn dus niet voornemens om nieuwe of hogere hekken te plaatsen.

Vraag 4:

Klopt de bewering van de Dierenbescherming dat er tot op heden geen maatregelen zijn genomen om aanrijdingen te voorkomen? maar wel massaal damherten worden afgeschoten? Zo ja, welke mogelijkheden heeft u om deze maatregelen af te dwingen? Zo nee, welke maatregelen zijn er dan tot nu toe exact genomen?

Antwoord 4:

Nee, de bewering van de Dierenbescherming klopt niet. In het Faunabeheerplan Damherten staat beschreven dat er diverse verkeersmaatregelen zijn getroffen, zoals een lagere snelheidslimiet en het plaatsen waarschuwborden en wildspiegels, zowel rondom de Amsterdamse Waterleidingduinen als rondom het Nationaal Park Zuid-Kennemerland. Daarnaast is er door ons een ontheffing verleend voor afschot buiten het zogeheten leefgebied (gericht op nulstand), met als doel het verminderen van het aantal aanrijdingen rondom de natuurgebieden.

N.B. Onderstaande alinea is afkomstig van de vragensteller.

In een burgerinitiatief is gevraagd om het hekwerk bij Zandvoort landinwaarts te laten lopen, langs de kustlijn, net na de eerste duinenrij. Dit moet veel uitstroom van damherten richting Zandvoort voorkomen en daarmee aanrijdingen.

Vraag 5:

Bent u bereid zich hard te maken voor deze oplossing? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 5:

Nee, Waternet is hiervoor verantwoordelijk.

Vraag 6:

Waarom is er vier jaar geleden niet ingezet op geboortebeperking en wel op afschot? Zitten hier economische motieven achter? En als er voor geboortebeperking was gekozen, hoeveel herten zou dat in het afschieten hebben gescheeld? Graag een gemotiveerd antwoord.

Antwoord 6:

In het vorige Faunabeheerplan Damherten is geconcludeerd dat middelen voor geboortebeperking niet toepasbaar zijn voor damherten. In het nu geldende Faunabeheerplan Damherten is geconcludeerd dat er de afgelopen jaren op het gebied van geboortebeperking geen nieuwe ontwikkelingen zijn geweest die toegepast kunnen worden.

Andere maatregelen, zoals het inzetten van natuurlijke vijanden en anticonceptie en het wegvangen en verplaatsen van de dieren zijn nauwkeurig onderzocht maar niet haalbaar of dieren-vriendelijk gebleken. Dat is in het Faunabeheerplan Damherten uiteengezet.

Vraag 7:

Deelt u de mening dat zo snel mogelijk de onnodige afschot van damherten moet worden gestopt en er werk moet worden gemaakt van alternatieven, zoals geboortebeperking en tevens vol ingezet moet worden op het plaatsen van hekken? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 7:

Nee, wij delen uw mening niet. Wij hebben het Faunabeheerplan Damherten in 2015 goedgekeurd en op basis hiervan een ontheffing verleend, vanwege de verkeersveiligheid, landbouwschade en schade aan flora en fauna. Dit laatste belang kan enkel worden gediend met verkleining van de populatie. Onze portefeuillehouder Flora en Fauna heeft steeds benadrukt dat afschot een uiterst middel is, dat wij niet lichtzinnig hebben willen toepassen. Wij hebben in de aanloop naar de goedkeuring van het Faunabeheerplan Damherten en de ontheffing talrijke alternatieven verkend, zoals geboortebeperking en verplaatsing van damherten. Deze alternatieven bleken niet haalbaar.